

I dagspressen kunne man den 25. januar 1967 læse, at den nye minister for kulturelle anliggender, fru Bodil Koch, har besluttet at udsætte forelæggelsen af det forslag til lov om kulturcentre, der var forberedt af hendes forgænger og bebudet af statsministeren i trontalen. Fru Bodil Koch udtalte, at hun var betænkelig ved, at centrene af mange ville kunne opfattes som steder, hvor der kun blev budt på »finkultur«, og hun ønskede at undersøge, om man ikke kunne nå langt bedre resultater ved at udbygge det net af bestående love, der har til formål at støtte og fremme kulturel aktivitet.

Dette initiativ vil vinde genklang i vide kredse. Den ministerielle *Betænkning vedrørende kulturcentre*, der udsendes i forsommeren 1966, har ikke fået nogen varmhjertet modtagelse, og det kan bl. a. indvendes mod betænkningen, at den – skønt formålet er at opmuntre den lokale kulturelle aktivitet – ikke tager rimeligt hensyn til de institutioner og sammenslutninger af kulturel karakter, som hidtil har plejet kulturlivet rundt om i landet, ofte under vanskelige økonomiske vilkår.

I denne lokale kulturelle aktivitet indtager det historiske arbejde en ikke helt ubetydelig plads. Tilslutningen til de historiske foreninger er i adskillige amter og byer stor, og den frivillige indsats i lokalhistoriske samfund har i tidens løb gjort et meget betydeligt antal mennesker til aktive kulturarbejdere. Det samme gælder for de kulturhistoriske lokalmuseer, som vort land er så rigt på. Også de er skabt ved lokal indsats, og hvor dette initiativ er fastholdt, tjener museerne i bedste forstand som kulturcentre – steder hvor man ikke blot kommer for at betragte minder fra fortiden, men også inspireres til selvstændig kulturel indsats. Lokalmuseumsloven af 1958 gav disse museer en stor opblomstring, og mange steder har lederne formået at inddrage talrige frivillige hjælpere i arbejdet, medens en endnu større kreds samles i studiegrupper og til foredrag. Også i tilknytning til mange biblioteker foregår betydningsfuldt historisk arbejde, og som sidste skud på stammen må nævnes de lokalhistoriske arkiver, der – ligeledes på frivillig basis – i disse år oprettes adskillige steder for at sikre byens eller egnens skriftlige minder for fremtiden.

Der er flere årsager til, at betænkningen overser disse former for kulturel aktivitet. Man bruger ordet *kulturcenter*, men taler i virkeligheden om *kunstcenter*; det er især den bildende kunst, musikken og teateret, man har i tankerne.

Men historien er dog en del af kulturen, ligesom f. eks. også naturhistorien er det. (Hvorfor skulle man forresten ikke kunne studere sin hjemegns sommerfugle i et kulturcenter?). Dernæst er man angst for, at kulturcentrene ville blive for ensidige, såfremt de blev knyttet til bestående institutioner som f. eks. bibliotekerne. Man må – siger betænkningen – på forhånd søge at sikre, at centrenes virksomhed ikke får slagside, således at kun bestemte grene af den kunstneriske virksomhed får indpas.

Denne frygt for ensidighed er næppe berettiget. At man overalt skulle have mulighed for at tilgodese samtlige former for kulturel aktivitet lige godt, er dog vist en utopi. Man kan selvfølgelig præsentere maleriudstillinger, musik og teaterforestillinger i skønsomt udvalg ved gæstespil, men den *aktive* kulturelle indsats – den der udfolder sig mellem gæstespillene – er fuldt og helt betinget af lokale kræfters formåen, deres evne til at inspirere og aktivisere. Ét sted vil man især kunne samle folk om malerkunsten, et andet sted kan det være dramatikken, der har de mest virksomme fortalere, et tredje sted vil måske egnens historie eller forhistorie fange mest.

Denne kappestrid kan kun være af det gode. Man gør ikke kulturen nogen tjeneste ved at søge at fastsætte normer for det kulturelle livs udfoldelse. Langt bedre vil det være at opmuntre det lokale initiativ ved at lægge hovedparten af støtten på de felter, hvor man lokalt kan påvise sine evner til at yde et værdifuldt kulturelt arbejde på folkeligt grundlag.

Sådanne evner findes i rigt mål i det historiske arbejde, både på de kulturhistoriske lokalmuseer og i de mange foreninger og sammenslutninger med lokalhistorisk sigte. I kulturministeriet har vi altid mødt forståelse for værdien af dette arbejde. Men det har skortet på penge. De nye perspektiver, som fru Bodil Koch har bragt ind i kulturcenter-debatten, giver imidlertid gode håb for fremtiden.

Olaf Olsen